UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Post meridiem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

Quis es vt rn̄sum dem̄ his q̄ miserunt
nos. Faciat q̄ſq; ſibi ipi hac interrogatio-
nem vt ꝯſideret q̄lis ſit: iuſtus an iniuſtus
rc̄. Et pcipue tu quis es quantū ad tripli
cem ꝯditionē.

¶ Primo q̄ntū ad ꝯditionē naturalē
¶ Scḋo q̄ntū ad cōditionē legalē.
¶ Tertio q̄ntū ad ꝯditionē moralem.

¶ Primo q̄ntū ad ꝯditionē naturalē. q2 vicȝ
hō es fragilis. iuxta illud. Eſt hō res fra
gilis res durans tp̄e paruo. Eſt hō res ſi
milis flori q̄ creſcit in aruo. Cōſidera igit̄
triplicē tui ꝯditionē. Primo ꝯditionē cor-
poralis vilitatȝ. Bern̄. Si diligent̄ ꝯſide
res q̄d per os: q̄d per nares: ceterosq; cor
poris meat9 egredit̄: nunq̄ vili9 ſterq̄lini
um inueniſti. Et Greg. home. xij. Quā-
tiſlibet auri r argenti monilib9 circundet̄:
q̄ntiſlibet p̄cioſis veſtib9 induat̄ caro: q̄d
eſt aliud q̄ caro. Nolite ḡ attēdere q̄d ha
betȝ ſȝ q̄d eſtȝ. Matth. vindocin̄. in Tob.
Sperma pri9 / nūc ſaccus olēs / poſt ver-
mib9 eſca in tumulo. p q̄ dote ſupbit homo
Scḋo ꝯſidera ꝯditionē ſpūalis dignitatȝ
q̄ ad aiaȝ Aug. Nobilis creatura es aia q̄
ad dei viſionē r fruitionē es ordinata. Iō
Deut. xij. Aiaȝ tuā ſolicite ſeruā. et Mat.
xvj. Quid pdeſt hoi ſi mun. vni. lu. a. vo ſ.
de. patiat̄. Tertio ꝯſidera ꝯditionē miſe-
rabilis breuitatȝ. Iob. xiiij. Breues dies
hois ſunt. et Ja. iiij. Que eſt em̄ vr̄a vita.
vapor ē ad modicū parens. et Sen̄. ad lu-
cil. Punctū eſt q̄ viuim9 r adhuc puncto
min9. ¶ Scḋo tu q̄s es q̄ntū ad ꝯditionē
legalē. ſ. q̄ chrian9 es obligat9 ad rn̄dēdū
ꝯ legē chri. Chrian9 inquā a chro. r ſic ob
ligat9 ad imitationē chri. Aug. lib. ꝯ doc.
chriana. Ex ſacro vnctiōis chriano rvoca
bulū deſcēdit: q̄ nomē ille fruſtra ſortit̄ q̄
chrm̄ minime imitat̄. Chrian9 inquā r re
gnatur9 ē cū chro. r h̄ conſolatiōis ē. Vn̄
vere chrianis dicet̄ illud Mat. xxv. Poſ
ſidete regnū. ¶ Tertio tu q̄s es q̄ntum ad
ꝯditionē moralem. q2 q̄liter inclinat9 q̄liter
operās r q̄d intēdēs. Eſt ḡ ꝯſiderāda cō
ditio inclinatiōis / opationis / et itentiōis.
Prio ꝯditio iclinationis. ſiue illa iclinatio
ſit ex cōplexiōe naturali. ſiue ex aſſuefactio
ne. Mat. xiij. Videte voſmetipos. Scḋa
ꝯditio opatiōis. Hier. ij. Vide vias tuas
r i cōualle ſcito q̄d feceris. Tertia ꝯditio itētio-
tiōis q̄ ſp ordināda eſt ad gl̄iam dei alias
opatio nō pōt eſſe meritoria. Greg. Om̄e
bonū q̄ agim9 p intentionē ad celeſtia le
uem9. Credo ſi q̄s has interrogatiōes fa-
ceret ex corde. Ibi vere hūilitatȝ cauſā in-
uenıret: q̄ q̄dē hūilitas pmaxie eſt nr̄e ſa-
luti neceſſaria. Bern̄. Scio neminē abſq;
ſui cognitione ſaluari: de q̄ nimiȝ nr̄e ſalu
tis hūilitas orit̄. Notate exēplū q̄ narrat
Holkot ſup librū Sap. de q̄dā rege q̄ nū
q̄ pmiſit ſibi in alijs vaſis ſibi miſtrari ni
ſi de luto factȝ. Cū aūt a q̄dā familiari in-
terrogaret̄ / rn̄dit q̄ q̄uis eſſet rex Sicilie:
fuit tn̄ filius cuiuſdā figuli. r vt hr̄et mēo-
riā generȝ ſui ne pp̄ter ſtatū regiū ſupbiret
ordiauit q̄ ſibi in vaſis fictilib9 ſeruiretur.
Sic r vnuſq̄ſq; debet ꝯſiderare vn̄ vene-
rit. Bern̄. Cōſidera vn̄ venis r erubeſce.

PRo tertio. Audiſtis rc̄. Notate q̄m
ſoli hūiles exaltādi ſūt i gl̄ia: hūilitas
aūt vt dictū eſt puenit ex cognitōe ſui. Vi
dete ḡ ne reſpectu pp̄rij ſtat9 ſitis vt ceci.
Sȝ notate q̄ hr̄. xlix. diſt. c. vl. Cecus nō
eſt ordinādus: in q̄ ſignat̄ q̄ cecus. i. igno
rans pp̄riā ꝯditionē nō eſt ordinand9 i or
dinib9 angeloꝝ. Studeatȝ ḡ circa voſmet-
ipos vt q̄les eſtis addiſcatȝ. Nam ſic dic̄
lex. Semp eſt bonuȝ addiſcere. ff. de fidei
cōmiſſis. l. j. et. l. apud iulianū. Et ibi hr̄.
Si habere pedē in ſepulcro adhuc vellem
ad diſcere. et Seneca ait. q̄ nulla etas ſera
ad diſcendū. Studeat ḡ q̄ſq; vt diſcat q̄-
lis eſt r qualis debet eſſe. Cauete ne ſitis
ſiles ceco q̄ vndiq; ſordidat9 fecib9 r circū-
datus draconib9 nihil videt r iō nō curat.
Expone rc̄. Notādo illud Bern̄. Multi
multa ſciūt r ſeipos neſciūt.

¶ Poſt meridiem.

HOra eſt iam
rc̄. Iterū dico gaudete Phil.
iiij. Si ſurrexeritȝ a ſōno: iterū
dico gaudete. Baruch. v. Gaudētes i dei
mēoria. Hui9 aūt gaudij triplex ē vtilitas
Prima q2 p h̄ hō fit fortior ad inimicū ex-
pugnādū. Neemie. viij. Gaudiū dn̄i ē for
titudo nr̄a. Scḋa p hoc fit promptior ad
bonū operandū. Ps. Seruite dn̄o in leti
cia. Tertia p hoc fit hō gratior ad deum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

glorificandum. Eſa.lij. Gaudete et laudate ſil'. Et nota ꝙ pmo dicit: gaudete Salutatio. ¶ Hora eſt iam ꝛc.

PRo pmo An origo mali ſit a bono increato: Q, ſic. Eſa.xlv. Ego dn̄s et nō alter formās lucē ꝛ creās tenebras: faciens pacem ꝛ creās malū. ¶ Cōtra. Effectus ſp imitat̄ cauſam ſuā. ¶ Rn̄det Richar. in.ij.diſt.xxxiiij. Malū q̄druplicitur accipit̄. Uel p malo culpe. vel p malo pene. vel p malo afflictionis vt in aīalibus brutis: q̄ nō eſt culpa nec pena ꝓprie loquendo. q2 pena eſt leſio ad puniendū inflicta. Uel p malo q̄d nō eſt pena: nec culpa: nec afflictio: cuiuſmodi eſt rex corruptio cognitione carentiū. Malum ḡ culpe nō eſt a bono increato. q2 iuſtus iudex non culpat aliquē p eo qd fecit. ꝓpterea malū culpe ex defectu actōis cauſat̄. Defect9 aūt actōis ex aliq̄ defectibilitate agēt3: q̄lis nō eſt in deo. Malū aūt pene afflictionis ꝛ corruptionis bene reducit̄ ad bonū increatū ſicut ad cauſam. De9 em̄ in reb9 creatis intendit bonum cōmune vniuerſi: cui9 ordo requirit ꝙ ſint q̄dam res q̄ deficere poſſint ꝛ interdū deficient. Et ſic intendēdo bonū ordinis in vniuerſo: ex cōſeq̄nti intendit corruptionē in aliq̄b9 reb9. Ad ordinē3 etiam vniuerſi ptinet ordo iuſticie q̄ req̄ritur vt pctōrib9 infligat̄ pena. Hec Rich. ¶ Pro fundamēto. Certū eſt ꝙ oē pficuū eſt a bono primo. Ideo poeta. Proficit abſq3 deo nullus in orbe labor. Et Ariſt.ij.metaph. Primū in vnoq3 genere ſp eſt cā poſteriorū. Sed de malo q̄rit̄ An origo ꝛc. Dic rn̄. Ex q̄ ꝯclude q̄ terribilis erit iudex eternus miſer3 pctōrib9 q̄ p pctā ſua dei creaturā.i.ſeipſos interficiunt. Audite q̄d loquitur Judas in canonica Ecce venit dn̄s in ſctis milib9 ſuis facere iudicium ꝯ oēs et arguere oēs impios de opib9 ipietat3 eor3 q̄bus impie egerūt: ꝛ de oīb9 duris q̄ locuti ſunt pctōres ꝯ dn̄m. Fac iuectiuas. Nec mir3 ſi dn̄s terribilē vindictā factur9 eſt ō pctō qd ſic ei repugnat ꝛ ab eo tā turpiter declinat ꝛ ſepat. ꝓpter qd tā dē p ſniā3 diffinitiuā ꝓijciet in tenebras exteriores: vt hz Matt.xxv. Notate. Reo cōuicto ſolet iudex ferre ſniam̄ q̄ facto miſtri mort3 ſolent reū ligatū ducere ad patibulū: et aliquī portat furta ſua ſecū vl' ſignum ſui criminis ad ſuā ꝯfuſionē. Sic in iudicio peccatore ꝯuicto ꝑ teſtes legitimos: profert dn̄s ſniā3 di. Ite maledicti in ignē eternū quod ꝛc. Audite o miſeri ꝛc. ¶ Figura Apoca.xvij. dixit vn9 angelus ioāni. Ueni ꝛ oſtendā tibi dānationē meretric3 magne. Et vidi mulierē magnā ſedē? ſup beſtiā coccineā plenā nomib9 blaſ.ba. capita ſeptē ꝛ cornua decē: q̄ ſedet ſup aq̄s multas: cū qua fornicati ſunt reges terre. Per mulierē intellige amorē ſui cū q̄ fornicant̄ pctōres. Spūaliter p hanc beſtiā mōſtruoſam intellige culpā q̄ mōſtruoſa res eſt ꝛ aliena ab oī ſpecie boni. Per ſeptē capita nota ſeptē vicia capitalia. Et p decē cornua trāſgreſſiōes decē ꝑceptoꝝ. Per mulierē intellige naturā humanā cōdēnatam ſuis exigentib9 demerit3 demonib9 ſociatā: quā dn̄s ornauerat dotib9 pulcritudis Bern̄. O q̄d erit cū ſe viderit illa miſerāda ꝯditio oi ꝯſolatiōe nudatā in illas tenebras extiores excuti: ab illa bt̄oꝝ eccleſia ꝑpetua excōicatiōe excludi.

PRo ſcd̄o. In precedenti ſermone ꝛc. Dicendū nūc de miſſione memorāda. Ubi patet tripliciter Joānis humilitas imitanda.

¶ Primo negando.
¶ Secundo affirmando.
¶ Tertio comparando

Primo negando ſe eſſe chriſtum: heliā: et ꝓphetā. Gre. Hic nob ioānis hūilitas cōmēdat̄: q̄ cū tāte ꝟtut3 eſſet vt chr̄s credi potuiſſ3: elegit ſolide ſubſiſtere i ſe: ne humana opinione rapet̄ ſup ſe inaniter. Heu hodie mlti imitant̄ nō ioannē: ſed luciferū vt ambitioſi. Et q̄da3 ꝑfigurāt antichr̄m vt hypocrite ſimulātes ſctitatē: ac mendaces ꝛ doloſi negātes veritatē. Audito autē a Joāne ꝙ nō eſſet chr̄s: interrogauerūt Si helias: Et rn̄dit. Nō ſū. Greg. Joannes in ſpū helias erat. In ꝑſona helias nō erat. Hoc autem audito: rurſus interrogauerūt eū. Propheta es tu: Quia em̄ negauit ſe eē heliā quē an̄ chr̄m nouerāt eē venturū: q̄rebāt ſi ꝓpha eēt.ſ. ille de q̄ moyſes locut9 ē Deut.xviij. Propham ſuſcitabit tibi deus de filijs vr̄is ꝛc. Et rn̄dit: Nō. Orige. Joānes em̄ ſciuit qm̄ chr̄s ille ꝓpha eēt. Nō ſic faciūt vt ioānes q̄ ſe de genere: ſcia: ꝛ vita iactāt ꝛ gliāt̄. Scd̄o

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

affirmãdo. Dixerũt eĩ. Et q̃s es: vt re-
ſpõſum dem⁹ his q̃ miſ[illegible]nos: Quid di
cis de teipſo: Ait. Ego vox cla. i. deſ. pa.
vi. d. ſic̃ dt Eſa. ꝓpha. Orige. Dixit ioan-
nes ſe ee͂ vocẽ nõ clamante: ſʒ clamãtꝫ in
deſerto: ei⁹. ſ. q̃ clamabat Siq̃s ſitit veniat
ad me ⁊ bibat. Alij q̃dẽ ꝓphe fuerũt vt ſo
nus: ſed ioãnes vt vox ꝓhi. illi õ remo-
tis: iſte de ꝓpinq̃ chr̃m p̃dicauit ⁊ idicauit
di. Ecce agn⁹ dei. Appet aũt Ioãnis hũi
litas ex eo ꝙ ſe vocẽ dixit. Vox em̃ modi
cẽ ſtabilitatꝫ eſt ⁊ ꝑmanẽtie. q. d. Ego ſũ
modicũ q̃d vẽti. Spũal'r ꝑ Ioãnẽ intelli
git q̃libet pctõr q̃ ꝑuenit ſpũalẽ chr̃i aduẽ
tũ. Et põt dici vox clamãtꝫ in deſerto. ſ. p-
ſentꝫ vite Dirigite viã dñi o vos pctõres
Hec aũt via tripl'r eſt dirigẽda. Prio tu-
morẽ ſupbie de corde amouẽdo vt ſit via
plana. Greg. Illã quã nõ inuenit hũilem
veritas mẽtẽ fugit. Scdo ſpinas auaricie
extirpãdo. Gre. Profecto diuitie ſpine ſũt
q: cogitationũ ſuarꝫ aculeis mentẽ pũgũt.
Tertio lutũ luxurie eijciẽdo ſ[illegible]e emũdan-
do. Gal. v. Qui chr̃i ſunt carnẽ ſuã cruci-
fixerũt cũ vicijs ⁊ cõcupiſcẽtijs. ¶ Tertio
cõꝑando. ſ. ad chr̃m. Interrogauerũt em̃
eũ dicẽtes. Quid ẽ baptizas ſi tu non es
chr̃s: neqȝ helias: neqȝ ꝓpha: Rñdit Ioã
nes. Ego baptizo i aq̃. ſ. ꝑpatiue corpora
tm̃ abluẽdo: ad ſignificãdũ illũ q̃ vẽtur⁹ ẽ
baptizãs i ſpũſcõ: aias ſcĩficãdo. Iõ ſub-
dit. Medi⁹ autẽ veſtrꝫ ſtetit. i. pñs ẽ inter
vos quẽ p̃dico: q̃. ſ. baptizabit in ſpũſctõ.
ideo baptiſm⁹ me⁹ ſolũ eſt vmbra ⁊ figu-
ra baptiſmi ſui. Theo. Medi⁹ phariſeorũ
extitit volẽs illos ꝯiũgere deo: ſʒ ipi neſci
ebãt eũ. Sequit. Ipſe ẽ q̃ p⁹ me vẽtur⁹ ẽ:
q̃ añ me fact⁹ eſt. Greg. Poſt me venit q̃a
poſtmodũ nat⁹. Añ aũt me fact⁹ ẽ q: mi-
hi plat⁹. Sequit. Cui⁹ ñ ſũ egõ dign⁹ vt
ſoluã corrigiã calciamẽti ei⁹. Chryſ. Intã-
tũ eſt añ me vt ego neqȝ i vltimis miſtro-
rũ ei⁹ vocari ſum dign⁹. Greg. Incarnat⁹
dñs veniẽs q̃ſi calciat⁹ appruit q̃ in diuita-
te ſua morticina nr̃e corruptiõis aſſũpſit.
Corrigia igit calciamẽti eſt ligatura my-
ſterij. Ioãnes ẽ ſoluere corrigiã calciamẽ
ti nõ valet. q: incarnationis myſteriũ nec
ipe inueſtigare ſufficit. Patet igit ioãnis
hũilitas. Studeam⁹ igit ad ei⁹ exeplũ hu
miliari vt mereamur cũ eo exaltari. Exe-
plũ legit. Cũ q̃dã hõ diu laboraret i extre
mis: tandẽ rapt⁹ putabat ee͂ mortu⁹: q̃ p⁹
aliq̃d tpis ſpaciũ reuerſus mltum flebat.
Introgat⁹ q̃re fleret ⁊ q̃d vidiſſet: di. Vi
di ꝙ de⁹ ſpecial'r diligit hũiles ⁊ magnã
cõplacentiã habet in opib⁹ eorꝫ. Fleui ẽ p
gaudio: q: q̃õ in dei ſeruitio feci/totũ cum
hũilitate feci q̃re de⁹ multum acceptauit.
Sicut em̃ ſupbia initiũ ẽ ois mali: ſic hũi
litas fundamẽtũ ois boni. Quicũqȝ ẽ vult
ſaluari debet audire chr̃m d. Mat. xj. Di
ſcite a me q: mitꝫ ſum ⁊ hũilis corde.

PRo tertio. Aud. ⁊c̃. Notate ẽ ſi cũ
Ioãne vultꝫ exaltari/ſtudeatis cum
ioãne hũiliari. Iura dicunt. De ſilib⁹ ſile
debet ee͂ iudiciũ. de elec[illegible]e. dudũ. C. ad. l.
falcidiã. l. vl. Si dixerit vobis ſapiens ali
q̃d/credendũ eſt: Si tenuerꝫ viã hãc al-
tiorẽ in latere montis abſqȝ dubio turpit
corrues. ſic em̃ ꝯtingit oib⁹ illac trãſeũtib⁹
Si vero tenuerꝫ viã hãc baſſiorẽ: ſecur⁹ ince-
des: et i fine multũ honorẽ hẽbis. Credo
ꝙ viã inferiorẽ eligeretis ⁊c̃. Expone ⁊c̃.
Notando illud Bern. Feſtinemus ad lo
cum tutiorem.

¶ Feria. iij. poſt q̃rtam dñicam aduent⁹.

HOra eſt iam ⁊c̃. Modeſtia vr̃a nota ſit oi-
bus hoib⁹. Phil. iiij. Surga-
tis a ſomno: vt modeſtia vr̃a no. ⁊c̃. Ubi
ſunt tria notanda.

¶ Sanctitas cõuerſationis.
¶ Claritas exemplationis
¶ Et puritas intentionis.

De p̃mo. j. Pe. iij. Eſtote modeſti: hũi-
les: nõ reddentes malũ ꝓ malo. De ſcdo
Luc. xij. Sint lucerne ardẽtes in manib⁹
vr̃is. De tertio Mat. v. Videãt opa ve.
bo. ⁊ glo. pa. ve. q̃ in cel' ẽ. Greg. Per hoc
q̃õ agimus/laudes exteri⁹ nõ q̃ramus.

¶ Hora eſt iam ⁊c̃.

PRo p̃mo. An actio mala ꝑ quã ſopi
tur hõ ſit a deo: Q, nõ. Ois actio q̃
eſt a bona volũtate vt opans ꝑ charitatẽ
eſt bona. ois actio q̃ eſt a deo ẽ hmõi. igit
¶ Cõtra Ois entitas ẽ a deo. igit. Rñdet
Bona. in. ij. di. xxxvij. Oportet p̃intelligere
q̃ttuor ꝓpõnes tanq̃ infallibiles. Prima.